

فرانکلتر

مهیل میانی کورد هواری

مندی الثقافی

www.iqra.ahijamantada.com

کز کردنه وه و ناماده کردنی

فه ره هاد گۆمه شینی

چاپی دووم

۲۰۰۵

بۆدابهزاندنی چۆرهما کتیب: سردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

پدای دانیلود کتابهای مختلف مراجعه: (منتدی اقرا النقای)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للکتب (کوردی ، عربی ، فارسی)

فۆلكتور

(مهیل مهیلانی) ی کوردهواری

کۆکردنه وهو ئاماده کردنی
فه رهاد گۆمه شینی

چاپی ' نه م

۲۰۰۵

ناوى كتيب	: مهيل مهيلانى كوردهوارى
ناماده كار	: فهراهاد گزمه شينى
تيراژ	: ۳۰۰ دانه
پيت چين	: نوسينگه كۆمپيوتهرى فان (سالار گزمه شينى)
ديزايين	: سۆزان / چاپخانه شهاب
ويتهى بهرگ	: ماموستا جهليل
ژمارهى سپاردن	: ۹۰ سالى ۲۰۰۵
ژمارهى چاپ	: دووهم

له چاپخانه شهاب له ههولير له چاپ دراوه

سەرھەتا:

بۆ زیاتر خزمەت کردن بە ئەدەبی فۆلکلۆری کوردی و دەولەمەند کردنێ زمانە کەمان، ئەم چەپکە مەتەڵەم کۆ کردیەتەوە، هەر لە سالی ئەفتاکانە و تاکو ئیستا ئەیکەمە دیاری بۆ گەلی کوردی زمان. مەتەڵی بەشیکی لە ئەدەبی فۆلکلۆر، کورد هەر وەک لە بەشەکانی تری ئەدەبی فۆلکلۆری دەولەمەندە، وەک: (چیرۆک، پەند، مۆنراوە، ئەفسانە، هتد) هەر ئاواش لە مەتەڵدا بیبەش نەبوو، هەرچەندە لە بواری مەتەڵدا کەم بابەت تره.

پێناسە یەک بۆ ووشەی (مەیل، مەتەل):

ئەم ووشەیە لە زمانی کوردیدا چەند ناویکی بۆ بەکار دێنن، بە پێی ناوچەکان، لە کۆیە و هەولیز و دەورووبەری ووشەی (مەیل) ی بۆ بەکار دێنن لە خۆشناوەتی (مەتەل) ی بۆ بەکار دێنن یاخود (مەتەرۆک). لە سلیمانی و بەشیکی ئەو دیوی ئێران (مەتەل) ی بۆ بەکار دێنن. لە زۆر ناوچەی بادینان (مامک) ی پێ دەلێن... هتد.

(مەیل) بریتیه لە چەند ووشە یەک یان چەند رسته یەکی ماناداری پرسیار نامیز، لە کەسیکی تاکە و ناپراستە کەسیک یاخود چەند کەسیک دەکریت، بۆ وروژاندن و زاخاودانی مێشک، یاخود ئاشنا کردن و ناساندنی شتەکانی دەورو بەر.

(مەیل) بە مانای (مەبەست) یاخود نیاز دیت، کە ئەلئیت مەیلێکم هەیە واتە: مەبەستیکم هەیە. ئەلئیت من مەبەستیکم هەیە نایا ئیوە دەتوانن مەبەستە کەم بزانی؟! یاخود نا؟ .

بۆ نموونە ئەم مەتەڵە ئەهینمە وە، دەلی: (مەیلەکم هەیە مەیلانی، نە پێی هەیە نە پانی، بە هەموو مالان دەزانی). لیژەدا مەتەل زان سەرھەنجی

گوئگره کان بۆ لای خۆی رادهکێشی که مه بهستی له شتیکه بۆ خۆی دهچیتته سه ربانی ، گویره کان سه ره تا بیریان بۆ لای مرۆف دهچی، به لام مرۆفی بۆ قای ناتوانی بۆ خۆی بچیتته سه ربان مه گه به هاوکاری کهسانی تر . ناچار به دواي شتیکی گونجاو ده گه پێن . مه گه که سیتی وورد بین له ناویان هه لای بینی ده نا له دوا جاردا مه ته ل زان بۆیان ئاشکرا ده کات، مه بهستی (دوکه ل) ه .

(مهیل) مه ته ل، له شیوهی چه ند وشه یه کی ساده یا خود چه ند رسته یه کی ساده ، یا خود له شیوهی هۆنراوه دا ، له هۆنراوه یه کی به کیش و سه روا ، یا خود له چوارین و پینچ خشته کی یا خود له دێرو نیوه دێر... هتد... ده خریتته روو .

باب و باپیرانی ئیتمه (مهیل) یان به کار هیناوه ، هه م بۆ زاخاودانی میشکی رۆله کانیان و هه م بۆ پیناسه کردنی شته کانی ده ورو بهر بۆ رۆله کانیان ، هه م بۆ جۆش دان و گه رم و گوپ کردنی کۆپو مه جلیسه کانیان چ له دیوه خانه کانیان یا خود شه وانه له ماله کاندا ، بۆ دوور که و ته نه وش له گوناه ی زه م و زه مکاری ئه م و نه و . هه م که له پوریکی پر بایه خیان بۆ ئیتمه به جی هیشتوه ، که پر به له وشه یی زیرینی کوردی ، بۆ ده وله مند کردنی زمانه که مان .

باب و باپیرانمان به هۆی نه و (مهیل و مه ته لانه ی گتویانه ، ئیتمه ده توانین له م رینگه یه وه ژیان و مهینه تی به کانیان بخوینینه وه و پیناسه ی بکهین ، به هۆی نه و کارو پیشه و که ل و په لانه ی له ژیانیا ندا . به کاریان هیناوه بۆ نمونه : پیاوان کاری قورسیان نه نجام داوه وه ک : (جووت کردن به ولاغ و دروینه کردن به داس و قهیناغ ، پاک کردنه وه و کۆ کردنه وه ی به رو بوومی ، کشت و کالی ، به تاییه ت گه نم و جۆ ، وه کیشانه وه ی به ره مه که ، به ولاغ ، وه گیره ی به جه نه پر شه نه با کردن ، بۆ جیا کردنه وه ی کاو کۆت له به رو بومه که ، وه کیشانه وه ی کایه که به ولاغ و ره شکه و کیشانه وه ی به ره مه که ی تر ، به جوال و خزار به

ولاغ، جگە لە مەينەتى تروگەرماو ماندی بپوونى ھىجگار زۆر، ئەمەش بە ھۆى
نەبوونى (دەپاسەو تەرەكتۆر و لۆرى و... ھتد)

و ھەر ھەما كارو پېشەكانى تىرىش ھەر بەم شتۆھە و بەم چەرمە
سەرىيە، جگە لە ھەوى كاتىكى زۆريان لە كىس دەچوو بۆ بەرھەم ھىنانى
بەرھەمەكانيان، جگە لە ھەوى نەيان دەتوانى، ھەيەكى زۆر دابچىنن و بەرھەمى
زۆرتەر بە دەست بىنن... بە تايبەت ئەو كەسانەى كەم خىزان و كەم دەست
بوون، ياخود نەخۆش بوون و تواناي كار كردنيان نەبوو، بۆيە زۆر بەى
زەھويەكانيان دەمانەو ھەو دانەدەچىنران، لە ھەمان كات ئافرەتاكانىش بى بەش
نەبوون لە چەرمەسەرىەكان، ھەك لە (ئا و ھىتان لە كانى و بېرو پوويارەكان،
بە مەنجەل و تەنەكە، ياخود دۆشىنى ئاژەل و مەشكە ھەژاندىن و لىكردى
زەخىرە، بە دەستاپو ئاوان و، ھىنانى دارو پووش و سەرگىن لە دەشت و دەر،
و ھەكار ھىنانى بۆ نان كردن لە جياتى نەوت و غاز مەتەلەش زۆرە كە ئىشارە
بەو كارانە بدات كە پياوى كورد كرديويانە ياخود ئافرەتى كورد كرديويانە، بۆ
نموونە :-

۱- (مەيلەكم ھەيە لە دەشتى، ھەفسەد كونى لە پشتى) واتە :

رەشكەى كاكىشان.

ياخود (گەردەن كۆترى، لەناو دەگران دەكا لۆندرى) واتە (داس) ھتد
... ئەمەش ئىشارە پى كردنە لە ھەوى بە داس دەغل و دانيان دووریتەو، و ھە
كايەكەيان بە رەشكە و ولاغ كىشاو ھەتە... ال . ھەرچەند ئافرەتانىش لەم جۆرە
كارانەدا بەشدار بوويە، و ھەكارى تىرىشيان ئەنجام داو ھەك (مەلۆ كىشان،
درونەى نۆك و نىسك و بژاركردن و ھتد... و ھە ئافرەتان لە مائە ھەش كارى
تريان زۆر ئەنجام داو، تايبەت بە خۆيان، ھەك : دەستاپ لىكردىن و ئاوان و
جۆنى بۆ كوئانە ھەندىك لە زەخىرەى مائ، و ھە تەشى رىسى و ئا و ھىتان و
مەشكە ھەژاندىن و خزمەت كردنى ئاژەل، جگە لە بە ختو كردنى مندال و
چىشت لىتان و كۆل كردن و ھتد... ھەك ھەندىك لەم مەتەلەنە ئىشارە بەو

کارانه‌یان دده‌ن ، بۆ نموونه : (مه‌یله‌کم هه‌یه مه‌یلانی ، نه‌ پێ‌ی هه‌یه نه‌پانی ، به‌ هه‌موو مالان ده‌زانی) واته (ده‌ستار)

۲- (هه‌له‌ت ده‌با لۆ پێ‌شی ، ده‌و به‌شه‌ ددانی نه‌یه بیکیشی) واته (مه‌شکه له‌ کاتی ژه‌نینیدا)

۳- (کهری ره‌ش کورتانی سه‌پی) واته (سیل و نان کردن)

ئه‌مانه‌ی سه‌ره‌وه چه‌ند وینه‌یه‌که له‌کارکردنی پیاوان و ژنان، له‌ ده‌ره‌وه‌ی ماڵ و له‌ ناو ماڵدا، به‌ کورتی باس‌مان لێ‌وه‌ کردن .

نموونه له‌ چه‌ند مه‌ته‌لێک ده‌هیننه‌وه، که باس له‌ خانوو ناو مائی کورد ده‌کات له‌ سه‌رده‌میدا ، وه‌ک (هه‌ری ده‌ی چیايه ، دای بنی‌ی گایه) واته (ره‌شمال) وه‌ ئه‌و کاته زۆر ماڵ ره‌شمالیان هه‌لداوه ، ئه‌گه‌ر هه‌ندیکیان له‌ زستانیش به‌کاریان نه‌هینابێ له‌ هاوین به‌کاریان هیناوه ، وه‌ که‌سیکیش ئه‌گه‌ر ره‌شمالی نه‌بێ له‌ خانووی کوخ دابووه ، یاخود له‌ به‌هارو هاوینان له‌ نیو که‌پر دابووه . به‌کاریان هیناوه له‌ هاوینه‌هه‌واردا ، به‌تایبه‌ت مه‌ردارو کۆچه‌ریه‌کان له‌ چوار وه‌رزی سال به‌کاریان ده‌هینا ، ئه‌مه‌ خانوو به‌ریه‌ک بووه ، هه‌رچه‌نده به‌شێکی زۆریش گوندنشینه‌کان زستانه‌ هه‌واریان هه‌بووه و گونده‌کانیان ئاوه‌دان بووه ، خانووی به‌ (خشتی قور) یان هه‌بووه ، یاخود به‌ (به‌ردو قور) دروستیان کردووه

۴- (نه‌داره نه‌دیواره ، به‌نی هه‌وساره) واته (چپخ) به‌ قامیش و مووی بزنی دروستیان ده‌کرد و ده‌یان هۆنی‌یه‌وه ، ئه‌مه‌ش له‌ جیاتی دیوار به‌کاریان ده‌هینا له‌ ده‌وری که‌پرو ره‌شمال ، یاخود (هه‌ویزی ئاژه‌ل) یان دیواری هه‌وشه ، هتد ...

به‌ نسه‌بته‌ ناومالیش کۆمه‌لێک که‌ل و په‌لیان به‌کار ده‌هینا، وه‌ک له‌مه‌ته‌لانه‌ی خواره‌وه وینه‌یان بۆ کیشراوه و بۆمان باس ده‌که‌ن ، وه‌ک:

۱- (چواری پێ‌یه، هه‌شتی گۆی‌یه، باری حوشتره‌کی لێ‌یه) واته (هه‌رزاره) له‌ جیاتی که‌نتۆر یاخود (که‌وه‌نته‌ری ئیستا به‌کاریان ده‌هینا. بریتی بوو له‌

چوار داری دوو گۆی، یه‌که مه‌تری یاخود زیاتر ده‌یان چه‌قاند به‌رام‌بهر به‌یه‌که ،
وه چه‌ند داریکی تریان له‌سه‌ر رایه‌ل ده‌کرد و (زه‌خیره)یان (نوئینیان) له
سه‌ر داده‌نا . ئه‌مه‌ دیمه‌نیک بوو له‌ ژوره‌وه و ژوره‌که‌ی ده‌پارازنده‌وه .

۲- (مه‌ندوکه به‌دندوکه له‌پیش حاکیمان ده‌لی‌ی بوکه) واته (چرا
ره‌شکه) یاخود (چرا) چرا بریتی بوو له‌قوتویه‌کی بچوکی به‌سه‌ر، فتیلیکیان
له‌سه‌ری چه‌سپ ده‌کرد، واته‌سه‌ری قوتوه‌که‌یان درز ده‌کردو فتیلیکیان پیندا
شۆپ ده‌کرده‌وه ، به‌نه‌وت کاریان پی ده‌کرد ، چرایه‌که مه‌ندیک (روناکی و
ده‌که‌لی) به‌ژوره‌که ده‌به‌خشتی نه‌ندامانی خیزانه‌که به‌یانی کاتی له‌خه‌و
مه‌لده‌ستان لوتیان له‌که‌ل قورگیان پر بوو بوو له‌دوکه‌لی ره‌شی پیس ، ئه‌مه
له‌جیاتی (فانوس و گلۆپ و لامپا) به‌کار ده‌هات .

۳- (ره‌شی له‌نساری مه‌رده‌داته کابانی) واته (هیزه) هیزه جۆزه
گۆزه‌یه‌که، که روئیان تی ده‌کرد ، له (ناندین) داده‌نرا ، کابان بق چیشته
روونی لی ده‌رده‌هینا ، له‌جیاتی ته‌نه‌که‌ی روونی ئیستا ، ئه‌مه‌ش دیمه‌نیک بوو
له‌نیو (ناندین) .

۴- (نه‌بایه نه‌باران چکه‌ی درۆپان) واته (کونده‌لان) کونده‌لان بریتی
بوو له‌چوار داری دوو گۆی مه‌تری ده‌یان چه‌قاند، چه‌ند داریان له‌سه‌ر رایه‌ل
ده‌کرد و پاشان مه‌ندیک (پوش) یاخود (چرو) یاخود شتیکی تری له‌م
بایه‌تیه‌یان له‌سه‌ر فهرش ده‌کرد ئه‌مه له‌هه‌وشه له‌شوئینیکی به‌ر سینه‌ر دروست
ده‌کرا (کونده‌و دۆدانه) یان له‌سه‌ر داده‌نا بق سارد بوون، جار وابوو چیشته
ماوه‌و مه‌نجه‌له‌ماست.... و هتد، له‌سه‌ریان داده‌نا بق پاراستن له‌گه‌رماو
پیسی ، ئه‌مه کونده‌لانه له‌جیاتی سه‌لاجه‌و مه‌میده‌و ئاو ساردکه‌ره‌وه
به‌کاریان ده‌هینا .

۵- به‌سی برایان میزه‌ره‌که (واته (سینییک) سی پیک بریتی بوو له‌سی
داری دریزی (۳) مه‌تری لای سه‌ره‌وه‌یان به‌یه‌که‌وه ده‌به‌ست به‌گوریسیک
یاخود که‌ژی‌یه‌که ، یاخود شتیکی تر لای خواره‌وه‌یان له‌یه‌که‌تری جیا ده‌کرده‌وه

، ئافرەتان مەشکەیان ئێی چەسپ دەکردو مەشکەیان دە هەژاند لەو هەوێ دەیان دروست دەکرد ئەمەش دیمەنیکی تری حەوشە ی کوردواری بوو ، شوینی لە حەوشە یاخود لە پیش کە پری یاخود پیش رەشمال بوو .

وێ کۆمەڵیکیش (مەتەل) هەیه لە رووی بیرو بیروو ئاینهوه ، وەك ئەم نمونانە ی خوارەوه : -

١- (میجرابی گوشتە ، مزگەوتی ئاوه ، روو لە هەر لایکات قیبلە ی تەواوه)
واتە: (حەزەرەتی یونس) لە م کاتە ی لە ناو سگی ماسی دا بوو) درودو سەلامی خۆی ئی بیئت.

٢- (مەیلەکم هەیه مهیلانی ، حەوت پیتە ئەگەر بیزانی ، هەلم دەستینی لە بەیان ، خودام ئی ناکا نیگەران) واتە: کە لە شیر .

کاتی نوێژی بەیانی مەژووەکان لە خەودان ، پتووستە بیدار بکێنەوه، بۆ ئەوێ هەلسن بۆ بەجی گەیانندی نوێژی بەیانی ، بەتایبەت ئەو گوندو هەوارگانی مزگەوتیان ئی نییه ، تا خەلکە کە بۆ نوێژ بیدار بکێنەوه یاخود ئەو گوندانی مزگەوتەکانیان مایکرووی ئی نییه ، یاخود ئەو مالانە ی دوورن لە مزگەوت و بەبانگی مزگەوت بیدار نابنەوه ، جا شتیکی تر هەیه لە ناو مالهکان ، مەژووەکان لە خەو بیدار دەکاتەوه بۆ هەلسان لە خەو بۆ ئەنجام دانی نوێژی بەیانی. ئەویش (کە لە شیرە) وەك پێغەمبەر (صلی الله علیه وسلم) لە فەرمودە یهکی دا دەفەرمویت (لا تسبوا الدیک فانه یوقظ للصلاة) رواه (ابو داود) وقال صحیح .
واتە: جنیو به کە لە شیر مەدن، چونکە بیدار کەرەوه ی نوێژه .

٣- (بێرینە ئاقر تەواوی، سێ ی لە سێبەرئ، دووی لە هەتاوی) واتە پێنج نوێژه فەرزەکانی لە شەوو رۆژدا ئەنجام دەدرین، کە (مەغریب و عیشاو بەیانی) لە شەو ئەنجام دەدرین و (نیوه رۆو عەسریش) لە رۆژدا ئەنجام دەدرین.

وێ هەندیک مەتەل هەیه، وە لەمە کە ی لە نیو خۆی دایه و ئاسانە، مەتەلزان تەنها بۆ ئەو هەتی گوی گەرەکانی بە هەلە بیات و ئیان تیک بدات ، بۆ تاقی کردنەوه ی ئاستی ژیریان، بزانی تا چ رادەیه ک توانایان هەیه .

بۆ نموونه وهك ئەمانه‌ی خواره‌وه:

۱- (كانتۆكانه كانتۆكانه، هه‌رچی نه‌یزانی نه‌زانه) واته (كانتۆك) كای تۆك.

۲- (سه‌ری سه‌پی‌یه و ناوی شیرینه) واته: پیره‌ژنیکی سه‌ر سه‌پی ناو شیرین.

مه‌ته‌ل چه‌ند جۆرو لایه‌نی تری هه‌یه له باره‌ی شته‌کانی تر دواون، وه سوودی زۆرمان له مه‌ته‌ل ده‌ست که‌وتوو، به‌ تایبه‌ت له رووی فه‌ره‌ه‌نگ و زمانه‌وانی‌یه‌وه، که پره له ووشه‌ی کوردی ره‌سه‌ن.

جۆریکی تر له مه‌ته‌ل هه‌یه، زیاتر بۆ زمان ره‌وانی‌یه نه‌ك بۆ زاخاوی

میشك وهك ئه‌و نموونه‌ی خواره‌وه:

(ناشی سوسی، سوتا به‌ شه‌وی سی شه‌م) به‌ په‌له‌ سی جار ئه‌م ووشانه

دووباره بکرتنه‌وه، بی ئه‌وه‌ی غه‌له‌ت بکات.

هيوادارم خزمه‌تیکی بچوکی ئه‌ده‌بی فۆلكلۆری کوردیم کردی.

پیتی (ا)

بیمه ره

■ ئاسنی به یبونی
داویمه پشت ستونی

خه نجه ر

■ ئاخوپی خوواره
گای هاره

تهشی

■ ئاسنی سه ره زهق
له سه ره ته ختی رهق
به داریکی رهق
ده کاتن له قه لهق

دهم و ددان

■ ئه شته کم هه یه
پر ته پشه وله یه

تۆری راو

■ ئیشت پی بی فری ده دهی
ئیشت پی نه بی هه لی ده گری

زمان

■ ئۇم لام دىوار
ئۇم ولام دىوار
تېيدا سەگىكى ھار

دەم و ددان

■ ئەشكە وتۆكە
پىر بەردۆكە

ھەنجىر

■ ئەو چىيە ؟ چى پى دەلئىن
تارا زەردى پى دەلئىن
پەپكە بە كونجى پى دەلئىن

تەماتە

■ ئەو چىيە ؟ چى پى دەلئىن
عەبا نارنجى پى دەلئىن
پەپكە بە كونجى پى دەلئىن

کیشان،
 (قه نهی،) جگه ره

■ ئەوه چییه؟ چیا به
 له سه ر چیا ی گیا به
 له سه ر گیا ی چیا به

زبری

■ ئەوه چییه؟ له هه موو شوینی
 بو مروو زور پیوسته

کيسه

■ ئەم لای شاخ و ئەو لای شاخ
 پیی دادیت چورچه ی په یداخ

دهم و زمان

■ ئەو لای كه له ك، ئەو لای كه له ك
 له ناوه پاستی چه رخ و فه له ك

پینوس و کاغز

■ ئەرزى سپى، به جو ده كه م
 به ده م، ده ی چى ئیم
 به ده ست ده ی دورم

سینه ر

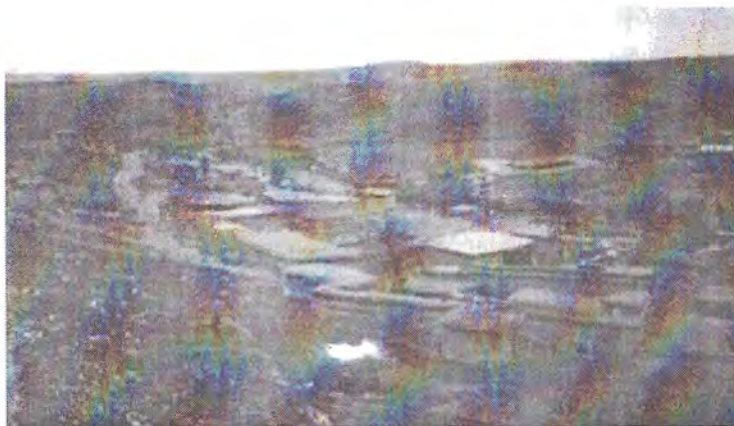
■ ئاوی پی داکه ی، ته پ نابی
خه جهری لی ده ی، کون نابی

مانگ له
۳۰ و له ۱۴

■ نه گه ر ته واوه ناته واوه
نه گه ر ناته واوه ته واوه

(پائسیکل)

■ نه سه په که م دوو پی یه
بی سوار، ناچیتته ری یه
خواردنی نی یه و بی گی یه

گوندی گۆمه شین ۲۰۰۴

پیتی (ب)

سى پىگ	■ به سى برايان مئزه رهك
گيان له بهر	■ به پيسى ده خورى
لاشهى مروڤ و	■ به خاوينى ناخورى
نوين	■ به شه و مه يمونه
(ئهستىرك)	■ به رۆژ خاتونه
كلۆپ	■ به قهه د پول پىكه
	■ پر به ژورىكه
نوين	■ به رۆژ ده پارزى ته وه
(ئهستىرك)	■ به شه و ده پوتى ته وه
كلۆپ	■ به قهه د هه نارىكه
	■ پر به مالى پىكه

<p>مه‌کینه‌ی سه‌ر تاشین</p>	<p>■ به‌رخۆکه‌ی سه‌ر چیا ناهێلی قلّه‌ک گیا</p>
<p>(دار هه‌نجیر)</p>	<p>■ به‌رزه وه‌ک چنار شیرنه وه‌ک هه‌نار</p>
<p>(گه‌سک)</p>	<p>■ به‌سه‌د برایان مێزه‌ره‌ک</p>
<p>فانۆس</p>	<p>■ به‌شه‌و خانم و خه‌ندانه به‌رۆژه بن ده‌ست و پێیانه</p>
<p>ته‌سبیح</p>	<p>■ به‌سه‌دویکه‌ک برا ریخه‌لۆکیکیان هه‌یه</p>
<p>فرشه</p>	<p>■ به‌سیّ برایان مێزه‌ریکیان هه‌یه</p>

- به هاوین و به زستان
لی ده دهن به کۆله مستان
- به هاوین پۆشته و پهرداخ
به زستان پووت و رهجال
■ بهرده و بهرد نییه،
گیا خۆره و کهرنییه،
هیلکه ی دهکا مریشک نییه
- برینه ئاقر ته و اوئی
سی لی سیبهری
دووی له بهر هه تاوئی
- بی رهنگه، بی مهرگه، بی دهنگه
- هه و بر له کاتی
شیلان
- دارو
درهخت
- کیسه ل
- نویژه فهرزه کانه له
شهوو روژیکدا
- (با) ههوا

- دورینه ، گهنم ، پيش
- بـنـى قـوـرپـه
قـوـرپـه دى زهرده
سـهـرى زىـرپـه
- چاۋ
- بـىگـرى قىچـىكـه
بـهـرى دى دنىياكـه
- تەندور
- بـنى رەشـه ، قىامەت
سـهـرى سـۆرە ، سەلامەت
- دارى ابى
- بـى تـهـر تـاـلـه
لـىو تـهـر دـوونـه
- تەشى
- بـنـه دارەكـه
لەسـهـرى گۆرپـه پـنـه كـه
لە سـهـرويش گۆپـالە كـه

- دار کفر ■ بە‌ه‌لای داب‌پۆی کفره
سه‌یری بکه‌ی کفره
بی‌پری کفره
- شیره کلۆ ■ بە‌ئیشه‌و به‌میشه
به‌فه‌قی‌و ده‌رویشه
وه قون‌پانی له‌پیشه
- دار توو ■ بآ‌ئنده وه‌ک و حوش‌تر
ش‌یرنه وه‌ک و ش‌ه‌کر
- فارچک (کوارک) ■ به‌رخه‌ت خه‌تی
پش‌ت خه‌تیوه‌تی
- (هیلکه) ■ به‌سه‌اردی ش‌له
به‌گه‌رمی تونه‌ده

اڤه‌نه‌ای جگه‌ره کیشان	■ بیری بیه‌رده کۆلّی داره خواردنّی گییاه
کردن اساج اسپلی نان	■ به‌سه‌رمایی روت ده‌کری به‌گه‌رمایی جل ده‌کری
کاتزیمیر	■ به ۱۲ براسی دلیان هیه
مار	■ بی لاق و بی باره له راکردنیش به غاره هیلکesh ده‌کات ماره

پیتی (ت)

ئاسمان

■ ته خستی شین
پاشای زیپین

دهستار

■ تهپ له سه رتهپ
دهست له سه رهپ

که رکید

■ تاقه سه سواریک،
سه د سوار ده به زینی

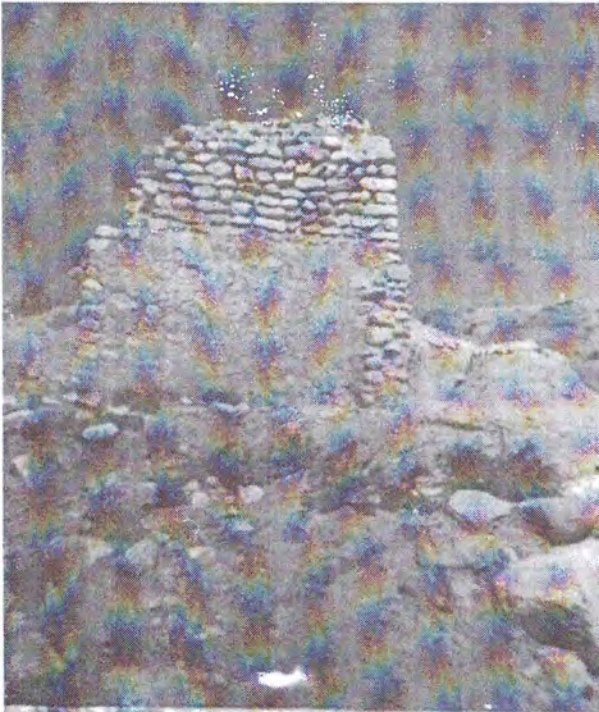
اشوتی (شفتی)

■ تولى شین
تول به ندی شین
دامکوتاله میزگی شین

هه نار

■ تاقه سه سوار
دام له دیوار
بوو به هه زار

■ تاكهرم به سته وه،
جاشك به سهر بانی كهوت

ئاشى ئاو (قۆتەرە)

گۆمەشین ۲۰۰۲

پیتی (د)

- دوتگی مهی ■ ده ستاپی له لیژی
- ریگا ■ ده چپته سه ری چیا و ناپوا
- کۆریه لهسکی دایکیدا ■ ده می هه یه خوار دنی پی ناخوات
- هینکه ■ دو ئاوله جامی
هه ریه ک له رهنگی
- دومبه لان ■ دا ک ئاو ، باب خوۆر
کوړ وه ک خه په توۆر
- ده رزی دورمان ■ ده پوات پی نی به ، جی پیشی دیاره

دهست و په‌نجه‌کار	■ دوو بان و دوو دوکان هه‌شست مه‌رو دوو به‌ران
کلچوک	■ ده‌چیتته جی‌یه‌کی به‌موو دی‌تته ده‌ری ئاوه‌له‌ دوو
ته‌شی	■ داسـولکی ئاسـنۆکه له‌ شه‌پکی دارۆکه
سنگی ره‌شمال	■ داسـۆلکی خـاران که‌وتـه‌ پشتـ ماران
شانه	■ ده‌می نی‌یه‌ دانـی هه‌یه
کارینه‌و شه‌قره	■ داک مردی باب مردی فه‌رخۆکه‌ی سه‌ر پی کردی

داس	<p>■ دهســـــــــــــــــکی داره</p> <p>مــــــــــــــــلی خــــــــــــــــواره</p> <p>دهمــــــــــــــــی هــــــــــــــــاره</p>
مقهس	<p>■ دهستی پی دادهینی،</p> <p>دهمی لیك دهکاتهوه</p>
زورنا	<p>■ دارهکم ههیه له داران</p> <p>دهنگی دی وهک بزن و کاران</p>
پیلای	<p>■ دهیبهســــــــــــــــتیهوه دهپوا</p> <p>ناییهســــــــــــــــتیهوه نــــــــــــــــاپوا</p>
تهشی	<p>■ دار لــــــــــــــــه داره</p> <p>ســــــــــــــــهری بــــــــــــــــزاره</p> <p>بــــــــــــــــهنی ههوســــــــــــــــاره</p>

بهقهتار

شەوو روژ

■ دووہ نایب بەسەیی

ارەژوو(خەلوژ

■ دەیک پری رەشە

بەکاری دینی سۆرە

دەری پێژنی بەسۆرە

بزن

■ دوو بەسەزەقی

دوو بەسەپەقی

چوار دەچەقی

دوو دەلەقی

کفن

■ دەیبینی لەبەری ناکە

نایبینی لەبەری دەکە

پیتی (ز)

دوو پینک

زهردی، زهردی

له بن بهردی

حوکه ی رۆژی

زراوی بهردی

دوو پینک

زهردی، زهردان

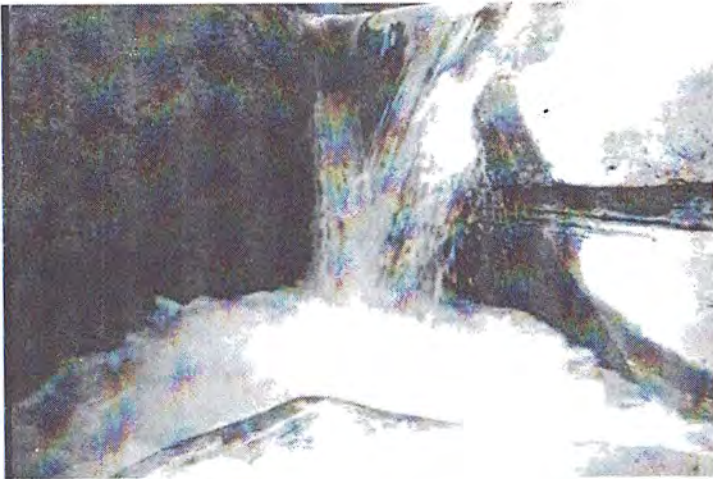
له بن بهردان

وهکی مهردان

پیتی (ژ)

سہ ماوہر

■ ژیری ناگرہ
سہری ئاوه
سسکی خہ زینہ یہ

تافگہی باوہ لاس

گومہ شین ۲۰۰۲

پیتی (س)

مندال له ناو لاتکدا

■ سواریمه سوارۆکه
له سهه ماینى دارۆکه
ده کاتن غار غارۆکه

قهینه

■ سهه ئاگرینه بن دارینه
خواردنى وى گيايى شينه

چوار وهزرى سال

■ سى بيهى
سى زهرد بيهى
سى گول هه نار
سى زه هه رى مار

سى كوچكه و مهتجهل

و كهوگير

■ سى ماین هات به په له
رهش نه سمه ریان له گه ره
کلك دريژ کاره که ره

- سەپپە ۋەك كەشك
دووكوئی هەیه ۋەك مەشك
- سەری هەاره
پەشەتی كەاره
سەینگ بەرخە
كەك مەقەسە
- سەلتەئە سۆرە قورمەزئە
كونئە نئەئە ئاوی دەدزئە
- سەری سەوزە لەشئە رەش
نەاوی سەپپە ۋەكەش
- سەری چەئەئە
بەئەئە گەئەئە
ئەئە چەئەئە؟ چەئەئە

- کۆرپه له ناو لانددا

■ سواریمه به نیشانه
له سهه ماینی بی گیانه
- میله کانی (کاتژمیر)

■ سی برا هه ن شهو رۆژ راده کهن
ههنگاوی که وره و بچوک ده بهن
له ئه نجامیش وهک یهک ده بن
- سلقه سوژر (قهه رشه)

■ سههیدی سههه سوژر
- خوانه

■ سههپی سههپی لاق
- پیره ژینکی ناو شیرین

■ سههری سههپی یه، ناوی شیرینه
- تههسیج

■ سههه سواری له دواي سواری که ده بهزی
- دهغل

■ سههری بو تو، بنی بو کهری

فانوس	<p>■ سه‌ری جاحیّره، بنی پیره زه‌مانی نوری سه‌عیدی له پیره</p>
کلش	<p>■ ۱ سه‌ر جلی بن جل خوری</p>
ته‌له‌ی مشک	<p>■ سه‌ی ژوری ئیعدامه ئه‌و نانه‌ی ده‌ی خوات حه‌رامه</p>
چگه‌ره له کاتی کیشانداندا	<p>■ سه‌ری ناگه‌ره به‌نی ئی‌اوه نه‌اوه‌ندی گه‌یابه</p>
هینگه‌ی چهق چهقه	<p>■ سه‌ره‌هینسک به‌ده‌ن ناسک چوار گوئیکی بی پیچک</p>

- داره بازه
- ســــندوقی سهه رانه
له ری گۆرپستانه
من و توۆی میوانه
- داره بازه
- ســــندوقی سهوله یمانی
له گۆرپه کی پانی
- گۆر
- سواری که سه نه به زاندی
لانکی که سه نه زاندی
باخی که سه نه چاندی
- تهلاق
- سهییه، نابی به چوار

پیتی (ش)

- سوار له کاتی 1
- غاردان 1
- شتیکم دیت له ده شتی
چار له هاردی، دوو له ته نیشتی
غارمدا نه یگه یشتمی

پیتی (خ)

کهنگر

■ خاتوون خانی سه کورسی
سه ری پره له ده رزی

شاره میرو

■ خانوی تباریک
پره له عه سه کری مل باریک

میروستان

■ خاله که م هه یه له ده شتی
سه ری گوره تره له پشتی

پیتی (ق)

کەسک

■ قشـتـیلـهـی سـهـر بـه سـتـیلـه

قلمم

■ قسه ده کات، ده می نی یه

تهره پياز

■ قهسری سپی، سوانده کهسک

بوو

■ قونـدهـی، بـیـی مـوو

قابه برنج

و رانه
گوشت

■ قهسری سپی، ده مانچه له سهر

ئهسپ و زین

■ قـهـلـاتی گـوشـتـین
قادر مهی ئاسنین

هیلکه

■ قهسری سپی بی ده رکه

پیتی (ك)

- ھیلکە
كلاوی ھەمزە پالەوان
بی تەقەل و بی درومان
- مەكینەئە سەر
ناشین
كارەكم بەردا سەر چیاپەکی
نە یەپشست کەرە گیاپەکی
- مۆم
کە بە کاری دینی، فرمیسک دەریژی
- سبیل و نان
کەری رەش، کورتانی سپی
- کانۆک
کانۆکانە، کانۆکانە
ھەرچی نە یزانی نزانە
- کۆرپە
لانک و
کەری مەردی
بەاری زنی

- کچه پاشایه
بیست کراسی له بهر دایه
- کاتی سهری ده بپری
لوی ده گری
- کاره قوتی مه لایه
بهرم دایه چایه
نه به پیشت قلک گیایه
- که ده چپته دهشت روی له ماله
که ده گه پیته وه روی له دهشته
- کوپی کوپمه
برای مپردمه
- کۆتکه داریکه
دادگه ری شاریکه
- که له م
- پیار
- مه کینهی سهر تاشین
- قۆچی بزنی اشخی بزنی
- ل دوو کوپ زن به
زنیان به دایکیان
کردی زنیکیان به
کوردواری بلیتا
- قه نه

جاو

■ كانى نىيە، ئاۋو دەدا

زەۋيىش قسوت دەدا

مانگ

■ كۆترىك ھات بە ھانە ھان

شاقەل سېى مل بەكەوان

قىرال

■ كوشتمە ۋە ۋوئىنى نىيە

كەورم كرت چەرمى نىيە

ھېرەگ

■ كەپرەكم ھەيە كەپرۆكى

لىى دەبارى بەفرۆكى

شوتى

■ كەرى شىن

كەرىندى شىن

دام كوتالە مېرگى شىن

بوق

■ كە لەدايك دەبى، كلكى ھەيە لاقى نىيە

كە گەورە دەبى، لاقى ھەيە كلكى نىيە

پیتی (گ)

- چج   ■ گـ گـ گـ یـه وه یه،
 بـ گـ یـه وه نی یه
- رنگا   ■ گـ گـ یـه وه یه
 تـ یـم هـه ردایـه
 قـه د نه بـه پرایه
- کونی شاره   ■ گـ گـ یـه وه یه
 مێزو   په نجـه یـ مـرۆفی پـیوه ناچی
- دوو پشنگ   ■ گـ گـ یـه وه یه
 کلک دریزتره له دانان
- داس   ■ گـ گـ یـه وه یه
 له ناو دهغران دهکاتن لۆندری

سېغە
دۈرە

■ گۆشتى لە دەر پىستى لە ناو

بەردى مەپ مەپ دەکا بە ئاو

كرد
بەھار كەوئى
زىنكى ناو

■ گايان كوشتەوہ پايزى

كەوئى كـرد بەھارى

پىياز لە كاتى
ھورد كـردنى دا

■ گای سوورەى ھوت چەرم

لۆى گريای بە بى شەرم

پیتی (لام)

دو کهل

■ له و بانى لۆ ئه و بانى
 نه پى ی هه یه و نه پانى
 به هه مو مالان ده زانى

خه و

■ له شه كرى شیرین تره
 له زێرى به نرخ تره
 له ئاسنى قورس تره

رووه كى گهنم

■ له بنى گلی نه
 له ناوه ندى گياي نه
 له سه رى زێرى نه

گوژ

■ لانكى رانه زاو
 به رخی نه زاو
 مه لای نه به زاو

پیتی
 - -
 - -

■ له ته يراوه ی ده ست پى ده كات
 له قه لات كو تاي پى دیت

گاسنی
چوت

■ له سبهینی هه تا ئیواره خۆلی
به سهه ر خۆی داده کات که ئیواره
گه پرایه وه مائی له کابانی مائی
جوانترو خاوینتره

کودوی زهره

■ له دهوری پیغه مبهه ری
کک له ته وقی سهه ری

خوی

■ له ئاو دروست ده بیئت
به ئاویش کوتایی دیت

مانگ

■ له نیوهی په ره
به په ری نیوهیه

ههنگ

■ له ئاسمان گه مان دهکا
به دهست و پی سه ما دهکا
خواردنی پاشا په یدا دهکا

پیتی ۴

دهستار

■ مه یله کم هه یه مه یلانی
نه پێ ی هه یه نه پانی
به هه موو مالان ده زانی

گوێزی هیندی

■ مه یله کم هه یه له ناو مه یلان
شیری هه یه وه ک بزنان
نه گوێ هه یه نه گوان

که له شیر

■ مه یلکم هه یه مه یلانی
حه وت پیتته ئه گه ر بزانی
هه لم ده ستینێ له به یان
خودام لێ ناکاتن نیگه ران

رهنکه ی
کاکێشان

■ مه یله کم هه یه له ده شتی
حه فسه د کونی له پشتی

- بارە ■ ماینى سىپى چەپەر خانە
خۆش خۆش دى بەرمەيدانە
- بۇق ■ مەرە كەرەى بن گەرەپى
ھەلدەپەرەى و نالەوەرەى
- رەشكەى كاكيشان ■ مەيلەكم ھەيە لەناو مەيلان
والەدەشست و دەرەان
رەششە وەك بـ زنەان
بەكارە بۆ كاكيشان
- سالى ومانك وروژ ■ مەيشكىمان ھەيە ۱۲ ھىلكەى دەكات
ھەر ھىلكەى ۲۰ جوجكەى ھەلدەينى
- ھەزرەتى سكى ماسيدا يونس لە ناو ■ مەجرابى گۆشتە مزگەوتى ئاوە
روولە ھەر لا بکات قەيەلى تەواوە

- کۆرپه لهسكى
دايکيدا

■ مه یله کم هه یه مه یلانی
له ناو بوخچه ی سولتانی
خودا نه بی کهس نازانی
- هینکه

■ مالى نه حمه د پاشایه
به بی په نجه ره و ده رگایه
- جورج

■ مامه کم هه یه له نیو گلی
به سمیلان ده لی ووری ووری
- لاتک

■ مردوو زیندوو له باوهش ده گری
- مروڤ له
کاتی
نه تگاويدا

■ مردی زندی راده کیشیته کهندی

- خەو ■ مالتیک ھەبە لە نیۆ مالان
خۆشتر لە مالتی خالان
ھەر کەسێ بپیته میوان
وہک مردوی بی گیان
- میروولە ■ مەری خالان، لە پشت مالان
نە دەدۆشری، نە دەفرۆشری
- تقەنگ ■ مەنجەلی جەفتی
قولپەبی کتەتی
کەس نە یگەیشتی
- کېسەل ■ مامەکم ھەبە لە دەشتی
کەچە سیلەکی لە پشتی
- دوویشک ■ مامەکم ھەبە لە دەشتی
کە لە خەنجەری لە پشتی

مێروونه

■ مامهکم ههیه له زورگی
سهلکی گههتره له وورگی

کراس

■ ملی ههیه و سهری نییه

پىتى ن

ماتىز

■ نە ئاشە، نە باراشە
دەنك دەنكى، خاشە
بىخۆى و نە خۆى ماشە
ئەگەر بىزانى باشە

جىج

■ نە دارە، نە دىوارە
پىچ پىچەى چل ھەزارە
لۆكە پرە و لۆرە شمارە

كۆزبە لە سكى

دايگىدا

■ نە لەسەر زەويە و نە لە ئاسمانە
نە لەسە زىيە و نە لە بن زىيە
دەخاوا دەخواتە وە لە ثيانە

رووبار

■ نە دارە، نە دىوارە
پىچ پىچى، سەد ھەزارە

کوندەلان

■ نە بایه، نە باران
چکه چکه، درۆپان

چینگ

■ نە داره، نە دیواره
بهنی، ههوساره

دهم و زمان

■ نە کهنده، نە لهنده
کهه ندو لهنده
بهکهه ندیوه بههنده
بزانه چی یه و چهنده؟

پیتی چی

- هه‌رزاره

■ چواری لاقه، هه‌شتی گوئییه
جو نه‌خۆره‌ی باری لییه
- مافور له کاتی
دروست کردندا

■ چومه سه‌ر گرده‌کی
روانیمه به‌حه‌ره‌کی
هه‌رماسی له ره‌نگه‌کی
- شه‌مشه‌مه کویره

■ چومه دیوه‌خانی میر
پرسیارم کرد له پیاوی پیر
چییه ته‌یری به‌شیر
- هه‌رزاره

■ چواری پییه، هه‌شتی گوئییه
باری حوشتره‌کی، لییه
- الوت
که‌پوو

■ چومه سه‌ر چیا به‌کی،
دوونئه‌شکه‌وتی تیدا

گووان

■ چواری چواری بی

هه شستی دی

دووی مه په کو

ریگا

■ ده چیته سه ر چیاو ناریا

سه رو بهرچا قژ

■ چومه سه ر چیا به کی

لی شین بیوو ده غلی رهش

کوریکه بوکانه

■ چومه سه ر داره کی،

روانیمه ماله کی،

پر بو له بوکی ساله کی

هینکه

■ چنه ده وران ده وری

دو ئاوی جامی

نه باریوه له هه وری

- چۆمە سەربانەكى
روانىمە چىيەكى
دەھات دەنگى
شىرە سوارەكى
■ چوارە نابى بە پىنج
■ چوار سوارەن لە جۆمەكى
تىران داوینە گۆمەكى
■ چىل نىزارە
چىل بىزارە
چىل چىلۆكەى ھەزارە
■ چىل تاق، چىل نىوتاق
تىيدايە چاوزەقى، چاوزاق

ھەور

سالى
وەرزەكانى

كاتى دۇشېندا
گوانى چىل، لە

ئەسىرىك

ھەنار

هه نگو تکا نه نگو تک

■ چومه سه رگرده کی
فیتهم کرد له شوانه کی
سی و هوت به ران له نه وعه کی

ره شمال

■ چایی نه زنی یه
موی به زنی یه

ماسی

■ چوار بآلی دوو چاو
دوژمینی زهوی و هه تاو

تاقی
به بیاوکی ناو

■ چل سوار له سه ر هوت ناخوڤ
دامه زری نه به تاقی

پیتی پ

ھیزە ی روونی

■ رەشئى لى نىسارى
ھەر دەداتە كابدانى

قالوچە

■ رەشئە وەك مەلھون
لوسئە وەك سسابون

دارمبو

■ رۆلەئى شىرىن و شەوئە
دايگى چورچ و چەوئە

قەزوان

■ رايئەئى لى سەپىلكى
تئوھردانى لى سوركى
بىرئانەوئە لى شىنكى

میرۆلہ

■ ره شه به بزنی یه
جو ده خوات که رنی یه
دیوار ده بپری دزنی یه

حاجی لهق لهق

■ ره شه وهك قـــــیر
ســـــپی به وهك شـــــیر
تـــــیزه وهك تـــــیر

مهنجهلی
ساوار کولاندن

■ ره شتالهی حهلقهی له گوی
دی به دی مال به مال ده گه پئی

پیتی ۵

- هه ر ده پهری لاقی نی یه
سپی یه مووی پیوه نی یه
- ئه وه چی یه هه ورۆکه
ئی ئی دی باری به فرۆکه
- هه تا نه بیه سستی وه ناروا
- هه تا ئی ده که یه وه گه وره تر ده بیته
- هه لو ترو مه لو تر
سه ری قازه، ملی کتر
- هه ر چه ند بیکیشی، که م ده بیته وه
- ته زه (ته زه) ته زه
هیله گ
به قه یان
چال
داس
چگه ره
له کاتی
کیشاندا

ههنجیر	<p>■ ههندی پشکه</p> <p>پیری رشکه</p>
لانک	<p>■ هاشان و ماشان</p> <p>له جیی میرو پاشان</p>
رهشمال	<p>■ ههری دهی چیاپه</p> <p>دایی نئی گایه</p>
زهردوواله	<p>■ ههپم کرده مهپهکی</p> <p>سهده مهپهات له رهنگهکی</p>
ههنا	<p>■ ههندوکه، مهندوکه</p> <p>تییدا سهده مرواری بچوکه</p>
ههنا	<p>■ ههندی پیازیکه</p> <p>له هه ورازیکه</p>

- سېبەر ■ مەتا بېرۆی لە دوتە
- تەزرە ■ مەتاکە ی قازان
لە مەورازان
کەوتە بەرزان
- مەشکە ■ مەلمەت دەبات لۆ پیشی
دەوی بەشەو ددانى نیە بیکیشی
- چۆنى ■ مەتەرۆک، مەتەرۆک
سەری بابت کەچەرۆک
- ازەنگەزۆرە) ■ مەر لێرە، مەتا شارەزور
زەنگەستۆرە) ■ مەموو قەشە ی رەدین سوور
- چرا ■ مەندوکە، بەدندوکە
لە پیش حاکمان دەلیی بوکە

له کاتی ئێشدا
(قایشی ئاش)

■ هەر چه‌ند غار بـدات
له جـی خـۆی نـاپـوات

سه‌ماوهر

■ هەر چـوار دـهـوری ئـاوه
نـاوه‌ندی تـه‌ندوره
نـازداری دیوه‌خان و ژووره

شه‌گر شـه‌ین

■ هـه‌شـته‌ق، مـه‌شـته‌ق
ئـاسـنی سـه‌ر زه‌ق
دای لـه‌ تـه‌بـه‌ق

بزن

■ هـه‌پـی هـه‌پـی
له‌ بـن دـه‌سـتی بـیـری

گلوب

■ هـه‌نـدی هـه‌نـاریکـه
پـر پـه‌ مـالـیکـه

مقەس

■ ھەتا ئی نە خوری ناپوا

دەنگی نۆک

■ ھەندوکە بە دندوکە

دەخوریت بیزانە زووکە

مقەس

■ ھەمووکەس دەپۆشی

خۆی ناپۆشی

پیتی ی

۱۰۱ ■ یهکه نابى به دوو

۱۰۲ ■ یهک پولى بچوک،
ژورنگى گه وره پرده کات

پیتی پ

پینج نوپزی
فەرز له
بهك
شهوو رۆژا

■ پینجه نابى به شهش

برنج

■ پینج مانگ به حری به

به خوی حاکمه به رگی بوزیه

باگوردان

■ پیخه فو پیخه ف نی به

پیی دادهن ئاگای لی نی به

شوتی

■ پاکی لهوی که وتوووه

تهرکی لهوی که وتوووه

پیاوه که کوی
پوو

■ پیاویک ئاوپری له ئافره تیکی

نامه حره م دایه وه، نه زه ری ئی

حه رام نه بوو؟

پیتی ف

■ فـ خفوری تیـ یدا،
ئاوی دوره نـ گ

هینکه

مەتەلى چىرۆك ئامىز

■ دوو كەس لە خالىكى پشكەن
 رەت بوون، كەسى يەكەم كە
 رەت بوو لىيان پرسى: برات
 ھەيە؟ ووتى: نەخىر، لە ھى
 دووھەمیان پرسى برات ھەيە؟
 ووتى: بەلى برام ھەيە، ئەوھى
 پىشم برامە.

پىياو بوو!
 خوشكى كەسى يەكەم بوو، كە ئەويش
 وەلام (كەسى دووھەم ئافرەت بوو،

■ پاشايەك خانويكى شووشە بەندى
 ھەبوو، پاسەوانىكى لەناو بوو، پاشا
 شەوانە دەرگای خانوھەكى كليل دەداو
 كليلەكەى لەگەل خۆى دەبرد،
 پاسەوانەكەش لە ژوورەوھە بوو،
 بەيانیەك پاشا چووھە لای خانوھەكى
 بىنى لایەكى شووشەى خانەكەى
 شكاوھە پاسەوانەكەش راى كردووهو
 مالىشى ئى دزراوھە، پاشا زانى ئەو كارە
 پاسەوانەكە ئەنجامى نەداوھە، پاشا
 چۆن زانى پاسەوانەكەى ئەو كارەى
 نەكردووه؟

دیار بوو!
 وەلام: ەبەر ئەوھى شكاندانى جامەكە لەدەرەوھە ئەنجام
 درابوو، پارچەكانى كەوتبوونە ژورەوھە شوپنى شكاندەنەكە

■ پیاویک به ریگادا چوو توشی که سیک بوو، خه ریکی به ریک بوو ووتی: نه وه چی ده که ی؟ ووتی: نه م به رده گه وره یه م له ناو نه و نه شکه و ته فری داوه ته دهره وه، نیستاش هه ول ده دم بۆم ناچیته وه شوینی خۆی، ده ترسم له بهر نه و به رده خوای گه وره بم سوتینی. نه و که سه ی به جی هیشت، نه م جاره تووشی که سیک تر بوو، کۆله پوشیکی گه وره ی پی بوو، دای نابوو ووتی: نه وه چی ده که ی؟ ووتی: ده مه وی نه م کۆله پوشه به پشتی خۆم دابده م، به لام هه رچهند ده که م ناتوانم و بۆم هه لئاگری. پیاوه که، نه میشی به جی هیشت، تووشی باخه وانیک بوو، گول و میوه ی زۆری داچاندبوو، وه داره کانیش هاتبوونه بهر، لی پرسی نه وه چی ده که ی؟ ووتی: نه وه ره نجی ماندوو بوونی خۆمه، چاوه پی ی په ره مه که ی ده که م و ده مه وی به رو بومه که ی لی بکه مه وه و بیخۆم، پیاوه که نه میشی به جی هیشت و رویشت. (نه م سی که سه کی بوون؟)

وه لام: (که سی یه که م بوختانی کردبوو، بۆی نه ده چه وه شوینی خۆی، نه و قسه ی له ده می دهرچووو بۆی نه ده چه وه ناو ده می، که سی دووم: به دروای دنیا که و تبوو، ده ی ویست هه موو دنیا به کولی خۆی دا بدات خۆی دا بدات بۆی نه ده کرا. که سی سی یه م: پیاویکی خوه رست و زۆر چاکه کار بوو، کرده وه کانی جوان بوون، چاوه روان بوو باداشت له خوا وهرگرته وه له به هه شتا

فەرھاد گۆمەشین

لغز الكوردية

Mail, Mailaniy Kurdawary

Kokerdnawaw Amadakrdni
Farhad Gomashiny

نرخى ۱۹۹۶ دیناره

ژماره‌ی سپاردن

۹۰